

Aram Hacıaturian, un mare nume străjuit de capodopere

(Grigore Constantinescu – 6 februarie 2014)

Programul Orchestrei Naționale Radio, vinerea viitoare, dirijor Tiberiu Soare, aduce în atenția noastră una dintre marile partituri ale literaturii solistice – **Concertul pentru vioară și orchestră, în re minor**, de Aram Hacıaturian. Să recunoaștem că, de mai multă vreme, muzica acestui compozitor a intrat sub un con de umbră, în ceața uitării.

Numit de către contemporanul său, Boris Asafiev, „Rubensul muzicii ruse”, Aram Hacıaturian este unul dintre numele de seamă ale componisticii secolului XX, cu o personalitate plină de viață, spontană, conjugată adesea cu măreția, profunzimea și spiritul legendar dantesc. În arta sa, Aram Hacıaturian cuprinde o expresie ce îmbină farmecul senzual al poporului armean, temperamental implicat în trăiri intense, la care se adaugă însă comportamentul artistului de un înalt profesionalism, cu un stil propriu, capabil a contribui la mozaicul de trăsături specifice secolului trecut. Inconfundabil, original și distinct prin modernitatea aliajelor sonore în care recunoaștem un iz folcloric original, cu bogata sa ornamentație, capriciozitatea ritmurilor, culoarea armoniilor, Hacıaturian, prin cuprinzătoarea sa creație, deosebit de variată în planul genurilor muzicale, s-a impus cu autoritate în rândul compozitorilor sovietici reprezentativi ai epocii.

Considerat la momentul apariției sale drept cea mai de seamă realizare componistică a lui Aram Hacıaturian, **Concertul pentru vioară și orchestră** (1940) are într-adevăr însușirile unei expresii de o originalitate pregnantă, care a cucerit spontan publicul și lumea muzicală de la prima sa audiție. Lucrarea a fost inclusă, într-un timp foarte scurt, în repertoriul celor mai de seamă violoniști ai lumii. Grația și firescul discursului violonistic denotă o fantezie bogată și o autentică trăire a evenimentului sonor din care străbat, desigur, nuanțe pitorești ale folclorului armean. Combinații timbrale mai puțin obișnuite însoțesc cântul violonistic, încadrând întreaga narațiune într-o strălucitoare desfășurare sonoră ce face ca această pagină concertantă să-și păstreze farmecul și autenticitatea, contribuind neîndoios la configurația aparte personalității lui Aram Hacıaturian pe care lumea muzicală îl omagiază ca pe unul dintre artiștii generoși ai unei epoci triste, înnegurate de doctrinele ideologiei comuniste.

Poate, într-adevăr, din perspectiva posterității, ideea de a-l compara cu Rubens pentru dragostea sa de viață, este cea mai potrivită în determinările impresionist-muzicologice ale epocii. Un violonist de mare anvergură, Alexandru Tomescu, propune să aprindă reflectoarele asupra personalității lui Aram Hacıaturian și a capodoperei sale.

Prin audiția radiofonică, dar și în Studioul „Mihail Jora”, dirijorul Tiberiu Soare, violonistul Alexandru Tomescu și Orchestra Națională Radio semnează un protest împotriva ingratitudinii memoriei, autentic eveniment în favoarea posterității marilor artiști.